

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu: **S., a.s., C.B.** (pôvodne Slovenská republika - Daňové riaditeľstvo SR Banská Bystrica, Daňový úrad Humenné.) proti žalovanej: **JUDr. I.S.**, advokátka, H., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu R.K., IČO: X., zastúpenej advokátom JUDr. Š., K., **o určenie pravosti prihlásenej pohľadávky v sume 299 340,-- Sk s prísl.**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 12. novembra 2008, č.k. 12Cbi 83/2005-102, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 12. novembra 2008, č.k. 12Cbi 83/2005-102 sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozhodnutím zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia pravosti (právneho dôvodu, výšky a práva na oddelené uspokojenie) pohľadávky vo výške 299 340,-- Sk s tým, že suma 9 910,-- Sk patrí do prvej triedy a suma 289 430,-- Sk je pohľadávkou zabezpečenou záložným právom.

Súd prvého stupňa rozhodol na základe nasledovne zisteného skutkového a právneho stavu.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach z 5. januára 2005, č.k. 4K 10/04-20 bol na majetok dlžníka R. vyhlásený konkurz. Konkurzný veriteľ č. 8 - žalobca prihlásil pohľadávku vo výške 9 910,-- Sk so zaradením ako pohľadávka prvej triedy a pohľadávku vo výške 289 430,-- Sk v zmysle ustanovenia § 28 zákona o konkurze a vyrovnaní ako pohľadávku zabezpečenú záložným právom. Zo zápisnice z prieskumného pojednávania konaného 11. marca 2005 vyplýva, že správkyňa konkurznej podstaty poprela prihlásenú pohľadávku v celom rozsahu čo do pravosti, výšky a poradia z dôvodu, že nebola podpísaná oprávnenou osobou, nemala náležitosti a výška pohľadávky sa nedala preveriť, súčasne poprela aj právo na oddelené uspokojenie. Krajský súd v konaní zistil, že prihlášku podpísal riaditeľ pôvodného žalobcu v súlade s § 4 ods. 4 zákona č. 150/2001 Z.z., preto je neopodstatnená námietka žalovanej v časti týkajúcej sa podpísania prihlášky neoprávnenou osobou.

K prihláške na sumu 299 340,-- Sk pôvodný žalobca predložil právoplatný vykonateľný výkaz daňových nedoplatkov č. 703/230/3812/05/Karš z 2. februára 2005 na sumu 110,-- Sk, ktorý bol vyhotovený na základe právoplatného platobného výmeru č. 703/230/26534/04/Karš z 13. apríla 2004 na sumu 110,-- Sk a ďalej predložil výkaz daňových nedoplatkov č. 703/232/2654/05/Naz z 25. januára 2005, ktorý sa stal vykonateľným 25. januára 2005 na celkovú sumu 297 230,-- Sk. Tieto výkazy daňových nedoplatkov sú vykonateľnou pohľadávkou. Ak ju poprel správca na prieskumnom pojednávaní, mal podať žalobu správca a nie žalobca v zmysle ustanovenia § 23 ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní. Pokiaľ sa týka dôvodu a výšky popretej pohľadávky 297 340,-- Sk (110,-- Sk + 297 230,-- Sk), žalobca nie je aktívne legitimovaným účastníkom, preto súd v tejto časti žalobu zamietol.

Žalobca prihláškou z 3. februára 2005 uplatnil aj vykonateľnú pohľadávku vo výške 289 430,-- Sk s nárokom na oddelené uspokojenie podľa § 28 zákona o konkurze a vyrovnaní na základe rozhodnutia o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam z 25. februára 2004

č. 703/350/83615017/2004/Maj. Daňový úrad v Humennom rozhodol, že „...v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov na zabezpečenie daňového nedoplatku v celkovej výške 289 430,-- Sk na dani z pridanej hodnoty v sume 83 242,-- Sk, na dani z príjmov fyzickej osoby zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov v sume 202 388,-- Sk, na cestnej dani v sume 3 800,-- Sk, vyplývajúcich z výkazov daňových nedoplatkov č. 703/2100/74608/02/Naz zo dňa 26.9.2002 a č. 703/2100/74281/02/Naz zo dňa 24.9.2002 a istej daňovej pohľadávky zriaďuje záložné právo k nehnuteľnostiam daňového dlžníka R., evidovaných na LV ...“

Žalobca až dodatočne v konaní a nie k prihláške predložil výkazy daňových nedoplatkov č. 703/2100/74608/02/Naz z 26. septembra 2002 na sumu 5 800,-- Sk a č. 703/2100/74281/02/Naz z 24. septembra 2002 na sumu 108 729,-- Sk, ktorých súčet je 114 529,-- Sk, a ktoré sa uvádzajú vo výroku rozhodnutia o zriadení záložného práva č. 703/350/83615017/2004/Maj z 25. februára 2004. Súčet týchto súm ani nekorešponduje so sumami uvedenými v rozhodnutí o zriadení záložného práva. V rozhodnutí o zriadení záložného práva z 25. februára 2004 sa uvádza celková suma 289 430,-- Sk, pozostávajúca zo súm 83 242,-- Sk, 202 388,-- Sk a 3 800,-- Sk, pričom k prihláške bol predložený právoplatný výkaz daňových nedoplatkov v celkovej sume 297 230,-- Sk a 110,-- Sk. V prihláške teda žalobca uplatnil pohľadávku z iných výkazov daňových nedoplatkov, a to konkrétne č. 703/230/3812/05/Karš z 2. februára 2005 na sumu 110,-- Sk a č. 703/230/2654/05/Naz z 25. januára 2005 na sumu 297 230,-- Sk. Potom rozhodnutie o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 703/350/836-15017/2004/Maj z 25. februára 2004 na zabezpečenie daňového nedoplatku vyplýva z iných daňových výkazov nedoplatkov, ako boli žalobcom prihlásené do konkurzného konania. Tie neboli zabezpečené záložným právom, a preto podľa § 28 zákona o konkurze a vyrovnaní žalobca nie je oddeleným veriteľom. Súd preto žalobu o určenie práva na oddelené uspokojenie zamietol.

Pôvodný žalobca ďalej prihlásil do konkurzného konania pohľadávku vo výške 2 000,-- Sk so zaradením do prvej triedy na základe podania z 31. januára 2005. Uvedené podanie je len interným listom, ktorým jedno oddelenie daňového úradu oznamovalo druhému oddeleniu, že sa má prihlásiť sankčný úrok vo výške 2 000,-- Sk do konkurzného konania. Do vyhlásenia rozsudku žalobca nepreukázal platobným výmerom ani iným dôkazom, že úpadcovi bol vyrubený sankčný úrok, z akého dôvodu a za aké obdobie. Preto súd žalobu i v tejto časti zamietol.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnosti žalovaného v konaní.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. V odvolaní sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že na podanie žaloby o určenie dôvodu a výšky popretej pohľadávky nie je aktívne legitimovaným účastníkom konania. Namietal, že krajský súd nesprávne právne vec posúdil v časti o určenie práva na oddelené uspokojenie. Nesúhlasil, že záložným právom, ktoré vzniklo na základe rozhodnutia o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. 703/350/83615017/2004/ Maj, vydaným dňa 25. februára 2004 Daňovým úradom Humenné nie sú zabezpečené pohľadávky žalobcu, prihlásené v konkurze na majetok úpadcu. Uviedol, že záložné právo slúži na zabezpečenie daňových nedoplatkov a nie ich výkazov. Z dokladov, ktoré boli priložené ku konkurznej prihláške, ako i z dokladov, ktoré boli predložené v prvostupňovom konaní jasne vyplýva, že záložné právo bolo zriadené na zabezpečenie daňových pohľadávok vo výške 289 430,-- Sk, riadne a včas uplatnených v konkurznom konaní.

Tiež namietal nesprávnosť rozhodnutia v časti náhrady trov konania s tým, že v zmysle § 8 vyhl. č. 493/1991 Zb. správca konkurznej podstaty nemá nárok na odmenu podľa osobitných predpisov za vedenie sporov, účasť na konaní o výkone rozhodnutí a za činnosť vykonanú v správnom konaní. Žiadal, aby odvolací súd napadnutú časť rozhodnutia krajského súdu zmenil a určil, že žalobca má právo na oddelené uspokojenie pohľadávky vo výške 289 430,-- Sk v konkurznom konaní, vedenom na majetok úpadcu R..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec v medziach odvolania podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či žalobcovi v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu R. vzniklo právo na oddelené uspokojenie prihlásenej peňažnej pohľadávky v sume 289 340,-- Sk, ktoré právo žalovaná na prieskumnom pojednávaní konanom 11. marca 2005 poprela.

Žalobca tvrdil, že na prihlásenú peňažnú pohľadávku bolo zriadené záložné právo. Pôvodný žalobca k prihláške z 3. februára 2005 predložil ako dôkaz o dôvodnosti uplatneného práva na oddelené uspokojenie „Rozhodnutie o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam“ z 25. februára 2004, číslo: 703/350/836-15017/2004/Maj (č.l. 11 spisu).

Podľa textu uvedenom v rozhodnutí o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam Daňový úrad Humenné ho vydal podľa § 71 ods. 1 prvej vety zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov „... na zabezpečenie daňového nedoplatku v celkovej výške 289 430,-- Sk, na dani z pridanej hodnoty v sume 83 242,-- Sk, na dani z príjmu FO zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov

v sume 202 388,-- Sk, na cestnej dani v sume 3 800,-- Sk, vyplývajúcej z výkazov daňových nedoplatkov č.703/2100/74608/02/Naz zo dňa 26.9.2002, č. 703/2100/74281/02/Naz zo dňa 24.9.2002 a istej daňovej pohľadávky“.

Záložné právo je dôležitým zabezpečovacím inštitútom, ktorý slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva, ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená (§ 151a Obchodného zákonníka). V konkurznom konaní „oddelený veriteľ“ má pri speňažení právo, aby jeho pohľadávka bola uspokojená z výtťažku predaja majetku, ktorým bola zabezpečená (§ 28 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní).

Osobitná úprava záložného práva je obsiahnutá v zákone č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov.

Podľa § 71 ods. 1 cit. zákona správca dane môže rozhodnúť o zabezpečení daňového nedoplatku zriadením záložného práva k predmetu záložného práva vo vlastníctve daňového dlžníka.

Z uvedeného vyplýva, že správca dane sa môže rozhodnúť, že na určitý daňový nedoplatok zriadi záložné právo. Vzhľadom na to, že ide o dispozitívne ustanovenie, tak podľa názoru odvolacieho súdu, ak sa správca dane rozhodol pohľadávku z titulu daňového nedoplatku zabezpečiť záložným právom, tak tento daňový nedoplatok je potrebné presne identifikovať. To znamená, že musí byť z neho zrejmý jeho pôvod, t.j. z akých daňových priznaní, prípadne opravných daňových priznaní alebo dodatočných daňových priznaní, oznámení alebo hlásení vyplýva, prípadne bol zistený bez podania daňového priznania alebo hlásenia podľa osobitných zákonov, alebo jeho základom je právoplatné rozhodnutie. Napokon je potrebné aj určenie pôvodnej splatnosti dane. Bez vyššie uvedeného identifikovania nedoplatku dane nemôže byť jasné, o ktorý daňový nedoplatok ide.

Nedoplatok dane identifikuje výkaz daňových nedoplatkov, ktorý správca dane zostaví z údajov evidencie daní. Jeho vykonateľnosť je napokon exekučným titulom (§ 74 cit. zákona).

Rozhodnutie Daňového úradu Humenné z 25. februára 2004 o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam ohľadne daňového nedoplatku v celkovej výške 289 430,-- Sk (ktorú sumu prihlásil žalobca s právom na oddelené uspokojenie) takúto identifikáciu daňového nedoplatku neobsahuje. Uvádza síce podrobnejšie predmet dane s výškou dane, ale bez jeho základu (pôvodu), prípadne bez určenia konkrétneho výkazu daňových nedoplatkov, ktorý by tieto náležitosti spĺňal. Uvedené rozhodnutie síce obsahuje aj dva

výkazy daňových nedoplatkov, ale tieto sa netýkajú sumy, ktorá je prihlásená v konkurznom konaní.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na odvolacie dôvody žalobcu, z ktorých vyplýva, že suma uvedená v rozhodnutí o zriadení záložného práva z 25. februára 2004 nekorešponduje s tam uvedenými výkazmi daňových nedoplatkov.

Z uvedeného vyplýva, že predmet záložného práva svojou neurčitosťou a nezrozumiteľnou identifikáciou spôsobuje neplatnosť právneho úkonu, rozhodnutia o zriadení záložného práva podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka

Žalobcovi preto nevzniklo právo na oddelené uspokojenie v konkurznom konaní podľa § 28 zákona o konkurze a vyrovnaní a nedôvodne uplatnil uvedené právo predmetnou žalobou. Ak súd prvého stupňa žalobu zamietol, tak rozhodol vecne správne.

Pokiaľ ide o odvolanie žalobcu v časti výroku o náhrade trov konania, odvolací súd zistil, že žalovaná bola zastúpená právnym zástupcom, advokátom. Výdavky žalovanej s tým spojené sú trovami konania podľa § 137 O.s.p. Pretože v konaní bola žalovaná úspešná, vzniklo jej právo na náhradu trov konania. Súd prvého stupňa žalovanej dôvodne podľa § 142 ods. 1 O.s.p. priznal náhradu trov za právne zastupovanie advokátom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 219 O.s.p. napadnuté rozhodnutie potvrdil.

Žalovaná mala v odvolacom konaní úspech, má preto podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odvolacom konaní však žalovanej žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 21. mája 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.